

[Helga Pedersen.]

udformning. Som loven er i dag, kan kvinder være dommere i militære sager; de kan også være forsvarere, og der er i og for sig heller ikke noget i vejen for, at en kvinde kan være tiltalt under en militær straffesag, selv om det er sjældent forekommende i fredstid; i krigstid vil det oftere kunne ske. Personlig har jeg i sin tid som straffedommer pådømt adskillige militære sager, uden at jeg har haft indtryk af, at der var særlige problemer bortset fra, at jeg erindrer, at jeg ikke var tilbøjelig til at anvende straffen vand og brød, som vist også senere blev afskaffet.

I den nugældende militære retsplejelovs § 16 b findes der imidlertid en bestemmelse vedrørende domsmænd, som udelukker, at kvinder kan være domsmænd i militære sager. Der står udtrykkelig i bestemmelsen:

„Når behandling skal finde sted af sager, i hvilke domsmænd skal medvirke, udtager vedkommende landsretsformand eller underretsdommer . . . til domsmænd . . . det nødvendige antal af de øverst på domsmandslisten opførte mandspersoner, der ikke tidligere i nævningåret har gjort tjeneste som domsmænd . . .“.

Nu kan man sige, at det ikke er noget særlig stort spørgsmål, og jeg har såmænd været opmærksom på det, allerede dengang de seneste ændringer til den militære retsplejelov blev vedtaget i 1954, men syntes ikke, at der var grund til at rejse dette specielle spørgsmål; men nu, da vi står over for ændringer i paragraffer i den militære retsplejelov, som vedrører nogenlunde tilsvarende spørgsmål, synes jeg i og for sig, at man bør tage sagen op.

Man kan måske spørge: hvilken praktisk betydning har det? Det har bl. a. praktisk betydning, fordi de militære straffesager pådømmes ind mellem de borgerlige straffesager. Det er ikke længe siden, man var ude for et tilfælde, hvor en af landsrettens afdelinger ude i landet havde pådømt et par borgerlige straffesager. En af sagerne om formiddagen havde drejet sig om bilkørsel i spirituspåvirket tilstand. Til landsretten var indkaldt 3 domsmænd, én kvinde og to mænd, og da en ny sag kom for om eftermiddagen, viste det sig, at det var en militær sag, hvor man kun kunne have mandlige domsmænd, og man måtte så

skikke bud ud i byen for at få en mand indkaldt til at være domsmand; det tog ekstra tid, for den nærmeste domsmand på listen var 20 km borte. Det viste sig, at også denne sag drejede sig om automobilkørsel i spirituspåvirket tilstand, og det eneste særlige i sagen var, at føreren af det pågældende automobil havde taget en jeep på en kaserne, og at han var værnepligtig, og af den grund kunne den pågældende kvindelige domsmand efter loven ikke anses for kvalificeret til at pådømme sagen. Det var fuldent komisk!

Jeg mener derfor, at da vi skal overveje bestemmelserne i dette afsnit af den militære retsplejelov, bør man tage denne bestemmelse med og ændre den således, at såvel mænd som kvinder kan være domsmænd i disse sager. Bestemmelsen må anses for at være saneringsmoden, og jeg kan henvise til, at det ikke er mig alene, der har ment dette, men i en anmeldelse vedrørende kommentarer til den militære straffelov og militære retsplejelov, som findes i bladet Fuldmægtigen, 27. årgang — jeg tror, det er 1954, nr. 11 — gør man udtrykkelig opmærksom på problemet i følgende vendinger — jeg udbeder mig formandens tilladelse til at citere —:

„Det omtales“ — altså i kommentaren — „at en kvindelig dommer naturligvis kan behandle en militær straffesag, og der kan jo også være en kvindelig forsvarer. Var det mon ikke stemmende med 1924-loven om kvindernes ligeberettigelse“ — det skal nu være 1921, men det er jo en mand, der har skrevet denne artikel — „om skridtet nu også blev taget fuldt ud, således at der også kunne udtages kvinder til domsmænd i disse sager?“

Under henvisning hertil henstiller jeg til den højtærede forsvarsminister, at forholdet under udvalgsbehandlingen foreslås ændret.

Forsvarsministeren (Poul Hansen): Må jeg have lov at takke de ærede ordførere for venlig behandling af lovforslaget og for de mange udtryk for tilslutning, som er givet. Jeg tror i og for sig ikke, det er nødvendigt for mig at gå ind på nogen lang besvarelse af de synspunkter og spørgsmål, som har været fremme. Jeg vil indskrænke mig til forholdsvis få ting.